

נה

שימוש בתאריך לועזי

הנני מאשר קבלת מכתבך מיום י"ז אדר ב' תשד"מ, בשאלתך "אם מותר להשתמש בתאריך לועזי בצ'יק, טופס, סיכום, שיעור, מכתב, ובכל שאר מקומות בהם רושמים תאריך", ואשיבך בקצרה מאפס הפנאי.

אמת שיש פוסקים שכתבו לאסור דבר זה מעיקרו, משום שספירה זאת היא ללידת אותו איש, והרי הוא בכלל ושם אלקים אחרים לא תזכירו (ואף שאליבא דאמת ספירה זאת נתקבלה במאה הששית על יסוד חשבון מוטעה, ואין היא מדוייקת, ואף עתה אין תאריך מדוייק ללידתו, והחשבון נע בין ארבע לשבע שנים לפני הספירה המקובלת, אבל אין בזה שום נפקא-מינה, אחרי שעכ"פ היא מכוונת לאותו איש). ולעומתם יש חולקים וסוברים שאין בכלל איסור זה אלא שם אלקות ממש, משא"כ בספירת השנים. ובאמת שכך נראה מפשוטם של דברים, ושם אלהים לא תזכירו, וכך גם נראה בהלכה, ודברים אלה פשוטים הם וידועים.

ולמעשה מצאנו לכמה רבנים גדולי תורה ויראה שלא חששו וכתבו תאריך לועזי אפילו באגרותיהם ותשובותיהם. ולעומתם היו שהרימו קולם במחאה נמרצת נגד העושים כן. ולכן, נראה שבכל מקום שאין בדבר צורך מיוחד כגון באגרות וכדומה, פשוט שרצוי וראוי להמנע מכך ולכתוב את התאריך היהודי

בלבד, וזו היא דרך משובחת. אבל כאשר יש בדבר צורך כגון בטפסים רשמיים של משרדי ממשלה, בנקים, ומוסדות מסחריים שמשתמשים בתאריך הלועזי, וכל-שכן המחאות בנקים וכדומה, אם מוסיפים את התאריך הלועזי כדי להקל על ניהול העסקים השוטפים, איני רואה שום צורך למחות בהם.

ויש להוסיף טעם להיתרא, עפ"י המבואר בשו"ע (חלק יו"ד סימן קע"ח סעיף א' בהג"ה ומקורו במהרי"ק העתיקו מרן הב"י בטור שם), שאין לאסור משום ובחקותיהם לא תלכו אלא בדבר שנהגו בו העכו"ם לשם פריצות כגון שנהגו ללבוש מלבושים אדומים וכו' או בדבר שנהגו למנהג ולחוק ואין טעם בדבר שיש לחוש בו משום דרכי האמורי ושיש בו שמץ עבודת כוכבים, אבל דבר שנהגו לתועלת כגון שדרכם שכל מי שהוא רופא מומחה יש לו מלבוש מיוחד שניכר בו שהוא רופא אומן מותר ללבושו וכן שעושים משום כבוד או טעם אחר מותר עכ"ל.

והוא הדין כאן, שמשתמשים בתאריך הלועזי משום הנוחות שיש בניהול העסק ואין להם שום כונה להדמות להם בספירה, ואף גם זאת אינם חושבים כלל על מהות הספירה, אין מקום להחמיר ולאסור (וכעין זה כתבתי טעם להתיר בדין אחר ב"עשה לך רב" חלק א' סימן מ"ד עיין שם).

את מכתבך הקודם קבלתי אל נכון בשאלתך איך להסביר מצות מחיית עמלק וכו' ולא השיבותיך משום טרדותי הרבות הן בעניני מתא והן בשאלות של הלכה למעשה ועמך הסליחה.